

Nikolaj Zeuthens prædiken 2. søndag efter helligtrekonger

Taler

Nikolaj Egede Zeuthen
Sognepræst

Dato

14. januar 2024

Sted

Skt. Markus Kirke, København

Omstændigheder**Prædikentekst**

Johannesevangeliet kapitel 4, vers 5-26

Vækkeuret ringer. Og det er mørkt uden for. Mørkt som nede i en brønd. – – – Det synes i strid med fundamentale principper, men jo, den er god nok. Man skal op. De bare ben der havde det så lunt og beskyttet under dynen skal svinges ud i værelsets åbne virkelighed. De nøgne fødder skal ned på det kolde gulv. Og så er det ellers ud i køkkenet og komme i omdrejninger. Madpakker skal smøres, sko snøres og cykellygter findes frem. Senere efter arbejde er der et håndtag der skal ordnes. Det er simpelthen faldet af. Og man glemte noget da man var i supermarkedet, thefiltre og opvasketabs. Man må tilbage.

Sådan er verden. Et uroligt og faldefærdigt sted. Med krav, forandringer og praktikaliteter. Selv i luften over os er der travlt af flytrafik. Mennesker skal til vigtige møder og aftale og ordne og sætte i værk, for hver gang to problemer bliver løst er der ti nye.

Det har været sådan altid. I oldtidens Egypten, i stenalderen, i barokken. I 1910 og i 2024. Og det gælder uanset om man er samaritansk kvinde, kinesisk bjergmunk, tømrer eller sågar konge eller dronning. Lektier skal laves, vand hentes, huse renoveres, og embeder skifter hænder og skal varetages.

Da jeg begyndte at læse til præst og blev voksendøbt, troede jeg at alt det her med Gud og Jesus ville løfte mig ud af verdens tyngde. Det var skjult, måske også skjult for mig selv, men jeg kan se nu at jeg virkelig gik med den forventning – at jeg på en eller anden måde ville få adgang til "noget højere" som

kunne give mig beskyttelse og sikkerhed fra tilværelsens kværnende virvar. Det var ikke nogen særlig konkret forventning, men den var der, og den var påtrængende, og den blev – skuffet. For jeg fik jo ikke og har stadig ikke fået nogen særlig håndgribelig frelse af nogen art. Jeg skal fortsat til tandlægen. Jeg bliver fortsat irriteret og ærgerlig når underboen holder fest. Jeg synes stadig tilværelsen er en temmelig speget affære.

Den samaritanske kvinde i evangeliet i dag slår hovedet på sømmet med sin kvikke bemærkning til Jesus: "Okay, du siger at jeg kan drikke dit levende vand og aldrig mere tørste. Fint, jeg vil da gerne slippe for hver dag at gå ud til brønden. Hit med det." Men heller ikke hun får jo en flaske med trylledrik. Jesus svarer hende blot udfordrende og i samme spøgefulde tone ved at kalde hende frem som den hun er – på godt og ondt.

I kirken og i gudstjenesten anerkender vi at ånd har eksistens. Det er en kendsgerning at man kan have et nøjagtig lige så fyldestgørende, lige så bøvlet og lige så lykkeligt liv som ateist eller som tilhænger af en anden religion eller bare som en der aldrig nogensinde skænker det med Gud en tanke. Kristendommen giver mig ingen fordele og løser ikke mine problemer. Men noget siges, og i dagens evangelium siges det meget direkte, nemlig at Gud er ånd, og videre får man en tydning af, en optik på, hvordan denne ånd virker her på jorden og mellem os mennesker. For hvis man anerkender at ånd har eksistens, altså at noget kan være endog meget virkeligt selvom det hverken kan måles eller vejes, ses under et mikroskop eller i en hjernescanner, så må man også anerkende at dette noget er gældende for alle. Det er ikke noget specielt som man kun får adgang til gennem særlige ritualer eller anstengelser.

For hvor findes denne ånd? Hvor er det den virker? Det er så tåbeligt og alligevel så herligt, for det er jo bl.a. i det kolde og mørke køkken klokken 6.55 hvor der skal skrælles gulerødder og laves havregrød. Det er mellem personen i køkkenet og de to skraldemænd der kan høres nede på gaden idet de henter containerne i baggården og får dem tømt. Det er at træde ud af sin hoveddør og ud i den komplicerede verden fordi man skal noget, købe ind, møde en ven, eller, ja, udråbes til konge.

Kristendommen er et blik der siger at ja, verden er kokset, udmattet og

tyngende, men noget der på en gang er usynligt, stærkt og kærligt gennemblæser den. Og det er sjovt, for det holder aldrig op med at være overraskende. Nå, også i mit almindelige, ind i mellem så godt og grundigt trælse liv, springer en levende og evig kilde. Det var lige godt ... og så er det man kan begynde at relatere forskellige af biblens gamle og skrumlede ord til ens eget liv. Frelse fx. Hvad hvis nu frelse ikke bare var noget langt væk man engang kunne være heldig at blive hentet i, men noget der faktisk udfoldede sig lige her og nu. Helt små goder som det at man hører til et sted – at man kan indgå i virkelige relationer hvor man ikke bare er genstande eller kunder for hinanden, men jeg og du – på lige fod og med muligheder sammen. At tilbede kunne være en loyalitet mod de goder. At undersøge en ydmyghed og en taknemmelighed i forhold til det at man er med, at man har lov til at være her, uden skam, trods alt. Gå selv videre. Omvendelse. Tro. Findes det i mit helt almindelige liv. Freden, ikke som en antitese til det daglige og besværlige, men indfoldet i den. Sandheden som et aspekt af forvirringen. Længslen som en forudsætning for forløsningen. Sikkerheden som netop det at der ikke er nogen garantier.

Prædikenen er ved at være færdig, men i dagens anledning skal vi have lidt royalt stof på falderebet. I får en lille bid fra et interview som Dronningen gav i Billedbladet til forfatteren Thorkild Hansen sidst i halvfjerdsene. Hun taler om sit forhold til det religiøse og siger sådan her:

Det begyndte med, at jeg pludselig stod i den situation, at ansvaret blev lagt på mig ved fars død, ja hele ansvaret, den del af ansvaret som tilkommer kongen. Og så følte jeg, at der var jeg nok alligevel ikke alene, selvom jeg ikke ville have troet før, at det var sådan. Det følte meget, meget stærkt, at man ikke stod alene, og så voksede det frem, og jeg blev klar over, hvad det var. Det var en realitet og ikke noget teoretisk, for jeg havde før betragtet religionen som en teoretisk side af tilværelsen, og nu blev den pludselig for mig ikke en religion, men – en levende virkelighed! En fuldkommen lyslevende virkelighed! Lige så levende som regnvejr og solskin, lige så realistisk, lige så konkret!"

Kilde

Manuskript tilsendt af taler

Kildetype

Digitalt manuskript

Tags

2. søndag efter helligtrekonger, Anden tekstrække, Prædiken, Prædikener fra 2000-tallet

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/NIKOLAJ-ZEUTHENS-PRÆDIKEN-2-SONDAG-EFTER-HELIGTREKONGER>